ԿԱՐԻՆԵ ՌՈԲԵՐՏԻ ՄԵԼԻՔՅԱՆ

ՀԱՅՈՑ ԵԿԵՂԵՑՈՒ ԴԻՐՔՆ ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ ՔՐԻՍՏՈՆԵԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑՈՒ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՒՄ IV-VI ԴԱՐԻ I ԿԵՍԻՆ

ԵՐԵՎԱՆ 2016

Scanned by CamScanner

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱ
ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ

ԿԱՐԻՆԵ ՌՈԲԵՐՏԻ ՄԵԼԻՔՅԱՆ

ՀԱՅՈՑ ԵԿԵՂԵՑՈՒ ԴԻՐՔՆ ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ ՔՐԻՍՏՈՆԵԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑՈՒ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՒՄ IV-VI ԴԱՐԻ I ԿԵՍԻՆ

ՄԵՍՐՈՊ ԱՐՔ. ԱՇՃԵԱՆ
ՄԱՏԵՆԱՇԱՐ
150

ARCH. MESROB ASHJIAN
BOOK SERIES
150

Երևան
2016

Scanned by CamScanner

ՀՏԴ 94(479.25):27-9
ԳՄԴ 63.3(5Հ)+86.37
Մ 490

Խմբագիր՝ պատմ. գիտ. դոկտոր Վրեժ Վարդանյան

Մելիքյան Կարինե
Մ 490 Հայոց եկեղեցու դիրքն Ընդհանրական քրիստոնեական եկեղեցու համակարգում IV-VI դարի I կեսին/ Կ. Մելիքյան. - Եր.: ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտ, 2016. - 263 էջ:

Ներկա ուսումնասիրությամբ քննության է ենթարկվում Հայոց եկեղեցու դիրքն Ընդհանրական քրիստոնեական եկեղեցու համակարգում IV-VI դարի I կեսին: Քննության հիմքում ընկած է մյուս քրիստոնեական եկեղեցիների հետ Հայոց եկեղեցու հարաբերությունների բնույթի, դավանական տարատեսակ խնդիրների ու հոգևոր ավանդույթների շուրջ նրա որդեգրած դիրքորոշման ու վերաբերմունքի, ինչպես նաև Ընդհանրական քրիստոնեական եկեղեցու համակարգում վերջինիս հետ Հայոց եկեղեցու ունեցած ընդհանրությունների և յուրօրինակ դիրքը պայմանավորող բազում առանձնահատկությունների հանգամանալից վերլուծությունը:

ՀՏԴ 94(479.25):27-9
ԳՄԴ 63.3(5Հ)+86.37

ISBN 978-9939-860-41-1

© ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտ, 2016

Scanned by CamScanner

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Ներածություն 5

Գլուխ I - Հայոց եկեղեցու դիրքն Ընդհանրական քրիստոնեական եկեղեցու համակարգում IV դարում 31

1. Պետության հետ եկեղեցու հարաբերությունների բնույթը 31
2. Լուսավորչի տոհմի կաթողիկոսությունը 39
3. Հայոց եկեղեցու հարաբերությունները Կեսարիայի արքեպիսկոպոսության հետ 53
4. Հայոց եկեղեցու հարաբերությունները Վրաց և Աղվանից եկեղեցիների հետ 75
5. Դավանական տարակարծությունների սկզբնավորումը քրիստոնեական՝ ներառյալ նաև Հայոց, եկեղեցիներում 93
6. Հայոց եկեղեցու մասնակցությունը Նիկիայի I տիեզերական ժողովին /325թ./ 103
7. Հայոց եկեղեցու հարաբերությունները Երուսաղեմի պատրիարքության հետ 110
8. Աշտիշատի ժողովը /354թ./ 114

Գլուխ II - Հայոց եկեղեցու դիրքն Ընդհանրական քրիստոնեական եկեղեցու համակարգում V դարում 120

1. Մայրենի գրի նշանակությունը քրիստոնեության ամրապնդման և քրիստոնեական արժեքների պահպանման գործում 120
2. Հայոց եկեղեցու հարաբերությունները Կոստանդնուպոլսի պատրիարքության հետ 135
3. Հայոց եկեղեցու դիրքորոշումը դավանաբանական բանավեճերի նկատմամբ 145
4. Պրոկղ Կոստանդնուպոլսեցու և Ակակ Մելիտինացու դավանական թղթակցությունը հայոց հետ՝ Թեոդորոս Մոպսուեստացու վարդապետության շուրջ 152
5. Շահապիվանի ժողովը /444թ./ 165
6. Հայոց եկեղեցու հետքաղկեդոնական շրջանը /V դարի II կես/ 174

Scanned by CamScanner

Գլուխ III - Հայոց եկեղեցու դիրքն Ընդհանրական քրիստոնեական եկեղեցու համակարգում VI դարի I կեսին 181
1. Դվինի I ժողովը 181
2. Դվինի II ժողովը 198
2.1 Հայ-ասորական եկեղեցական հարաբերությունները և Հայոց եկեղեցու դիրքորոշումը անապականության խնդրի նկատմամբ 198
2.2 Դվինի II ժողովի ընդունած որոշումները 216
ա/ Քաղկեդոնի IV տիեզերական ժողովի բանադրումը 216
բ/ Ս. Երրորդության երգասացությանը «որ խաչեցար վասն մեր» հավելման ընդունումը 226
գ/ Հրաժարումը Երուսաղեմի պատրիարքության հետ դավանաբանական միաբանությունից 229
Վերջաբան 238
Օգտագործված աղբյուրների և գրականության ցանկ 242
Անվանացանկ 256

Scanned by CamScanner

ԿԱՐԻՆԵ ՌՈԲԵՐՏԻ ՄԵԼԻՔՅԱՆ

ՀԱՅՈՑ ԵԿԵՂԵՑՈՒ ԴԻՐՔՆ ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ ՔՐԻՍՏՈՆԵԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑՈՒ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՒՄ IV-VI ԴԱՐԻ I ԿԵՍԻՆ

КАРИНЕ Р. МЕЛИКЯН

СТАТУС АРМЯНСКОЙ ЦЕРКВИ В ВСЕЛЕНСКОМ ХРИСТИАНСКОМ ЦЕРКОВНОМ МИРЕ В IV- ПЕРВОЙ ПОЛОВИНЕ VI ВВ.

KARINE R. MELIKYAN

STATUS OF THE ARMENIAN CHURCH IN THE ECUMENICAL CHRISTIAN CHURCH WORLD IN THE IV-FIRST HALF OF THE VI CENTURIES

Համակարգչային ձևավորումը՝ Ա. Մարանգոզյանի
Սրբագրիչ՝ Ն. Դավթյան
Տպագրիչ՝ Լ. Մուրադյան

Ստորագրված է տպագրության 29.11.2016 թ.
Տպաքանակը՝ 120 օրինակ

ՀՀ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱ
ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ
ИНСТИТУТ ИСТОРИИ НАН РА
INSTITUTE OF HISTORY OF NAS RA

ՀՀ, 0019, Երևան, Մարշալ Բաղրամյան պող. 24/4
РА, 0019, Ереван, пр. Маршала Баграмяна 24/4
24/4, Marshal Baghramyan ave., 0019, Yerevan
http://www.academhistory.am

Scanned by CamScanner